

บทบรรณาธิการ

เรียงตามข้อสอบเน

เล่ม 15

#เคียงคู่ความสำเร็จ

วิพากษ์

ข้อ 1

ข้อ 2

คำร้องขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลไม่ได้ยื่นมาพร้อมกับคำฟ้องอุทธรณ์ แต่ยื่นภายหลังเมื่อใกล้จะครบกำหนดขยายระยะเวลาวางเงินค่าทำเนียมศาล ในชั้นอุทธรณ์โดยไม่ปรากฏว่าตกเป็นผู้ไม่สามารถเสียค่าธรรมเนียมศาลได้ใน ภายหลังศาลสั่งยกคำร้องขอด้วยกฎหมายแล้ว

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 861/2561

จำเลยมิได้ยื่นคำร้องขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลในชั้นอุทธรณ์มาพร้อมกับ คำฟ้องอุทธรณ์ แต่ยื่นภายหลังเมื่อใกล้จะครบกำหนดขยายระยะเวลาวางเงิน ค่าธรรมเนียมศาลในชั้นอุทธรณ์ครั้งสุดท้ายตามคำสั่งของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและ การค้าระหว่างประเทศกลาง โดยไม่ปรากฏว่าจำเลยตกเป็นผู้ไม่สามารถเสีย ค่าธรรมเนียมศาลได้ในภายหลัง จึงเป็นการยื่นคำร้องขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลใน ชั้นอุทธรณ์โดยฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญา และการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่าง ประเทศ พ.ศ. 2558 มาตรา 12 วรรคสอง ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สิน ทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและ การค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2539 มาตรา 26 และมาตรา 45 ประมวลกฎหมายวิธี พิจารณา ความแพ่ง มาตรา 156 วรรคหนึ่งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้า ระหว่างประเทศกลาง ชอบที่จะสั่งยกคำร้องเสียได้และจำเลยมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งได้ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มิคำสั่ง ตามบทบัญญัติดังกล่าวประกอบประมวล

กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 156/1 วรรคสี่ จำเลยกลับยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนคำสั่งของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางที่ยกคำร้องขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลโดยมิได้กำหนดเวลาให้จำเลยนำเงินค่าธรรมเนียมศาลมาชำระและสั่งไม่รับอุทธรณ์ของจำเลยอ้างว่าเป็นกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบ แสดงถึงเจตนาของจำเลยที่ยื่นคำร้องขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลก็เพื่อให้ศาลกำหนดเวลาวางเงินค่าทำเนียมศาลใหม่ อันเป็นการขยายเวลาวางเงินค่าทำเนียมศาลในชั้นอุทธรณ์ออกไปอีกโดยมีลักษณะเป็นการประวิงคดีคำสั่งของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางที่ยกคำร้องขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลในชั้นอุทธรณ์ของจำเลยโดยมิได้กำหนดเวลาวางเงินค่าทำเนียมศาลชั้นอุทธรณ์แก่จำเลย และมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ของจำเลยเพราะไม่ได้วางเงินค่าธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ภายในกำหนด จึงเป็นกระบวนการพิจารณาที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ข้อ 3

ข้อ 4

จำเลยยื่นคำขอให้พิจารณาคดีใหม่ อ้างว่ามีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามฟ้อง แต่ไม่ใช่ที่อยู่แท้จริง เพราะจำเลยอาศัยอยู่ที่ต่างประเทศตลอดมาไม่เคยเดินทางกลับประเทศไทยเป็นเวลา 5 ปี แล้ว หรือไม่ได้อาศัยอยู่ที่บ้านดังกล่าวเป็นเวลานาน ไม่ถือเป็นพฤติการณ์นอกเหนือไม่อาจบังคับได้ในอันที่จำเลยจะยื่นคำขอให้พิจารณาคดีใหม่ได้ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่พฤติการณ์นั้นสิ้นสุดลง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 15324 / 255

จำเลยยื่นคำขอให้พิจารณาคดีใหม่โดยอ้างว่าไม่จงใจขาดนัดยื่นคำให้การ ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าการส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องไม่ชอบ เป็นการไม่ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 173 วรรคหนึ่ง ประกอบกับ มาตรา 74 (2) ให้เพิกถอนกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 27 จึงเป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นไม่ได้พิจารณาคำขอให้พิจารณาคดีใหม่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 199 เบื้อง คำสั่งศาลชั้นต้นที่อนุญาตให้พิจารณาคดีใหม่และคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาคสี่จึงไม่เป็นที่สุดตามบทบัญญัติแห่งมาตราดังกล่าว

เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2555 พนักงานเดินหมายได้นำคำบังคับไปส่งให้แก่จำเลยที่บ้านเลขที่ 370/207 หมู่ที่ 21 ตำบลบ้านเปิดอำเภอเมืองขอนแก่นจังหวัดขอนแก่นซึ่งเป็นภูมิลำเนาของจำเลยตามคำฟ้องโดยวิธีปิดหมายตามคำสั่งศาลชั้นต้นต่อมาวันที่ 28 มกราคม 2557 จำเลยยื่นคำขอให้พิจารณาคดีใหม่ อ้างว่าจำเลยมี ชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเลขที่ 370/207 หมู่ที่ 21 ตำบลบ้านเปิด อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น แต่ไม่ใช่ที่อยู่แท้จริงเพราะจำเลยพักอาศัยอยู่ที่ราชอาณาจักรเดนมาร์กตลอดเวลา ไม่เคยเดินทางกลับประเทศไทยเป็นเวลา 5 ปี แล้ว เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2556 นายของจำเลยโทรศัพท์มาบอกคนดูแลบ้านของจำเลยเห็นโจทก์กับพวกเข้าไปในบ้านของจำเลยหลังจากตรวจสอบแล้วปรากฏว่าบ้านและที่ดินถูกยึดจำเลยติดต่อทนายความจึงทราบว่าคุณโจทก์ฟ้องเป็นคดีนี้เป็นการกล่าวอ้างว่ากรณีมีพฤติการณ์นอกเหนือไม่อาจบังคับได้ ที่ทำให้จำเลยไม่สามารถยื่นคำขอพิจารณาคดีใหม่ ภายใน 15 วัน นับจากวันที่ได้ส่งคำบังคับตามคำพิพากษาให้แก่จำเลยซึ่งจำเลยจะต้องบรรยายให้ชัดแจ้งว่าพฤติการณ์นั้นได้สิ้นสุดลงเมื่อใดเพื่อแสดงให้เห็นว่าจำเลยได้ยื่นคำขอภายใน 15 วันนับแต่วันที่พฤติการณ์นอกเหนือไม่อาจบังคับได้สิ้นสุดลงหรือไม่

แต่ในคำขอ ปฎิเสธว่าคำขอให้พิจารณาคดีใหม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่เป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบ เรียบร้อยของประชาชนศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เองตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 142 (5)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5474/2559

คำขอให้พิจารณาคดีใหม่ ของจำเลยทั้งสองอ้างเหตุแห่งการขาดนัดว่าขณะที่มีการส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องให้แก่จำเลยทั้งสองที่ภูมิลำเนาตามฟ้อง จำเลยทั้งสองไม่ได้อาศัยอยู่ที่บ้านดังกล่าวเป็นเวลานานหลายเดือนแล้ว จำเลยทั้งสองเพ่งทราบ ว่าถูกฟ้องเป็นคดีนี้เมื่อคดีเสร็จสิ้นไปแล้วโดยไม่ได้ตั้งใจขาดนัดยื่นคำให้การ เช่นนี้แม้ข้ออ้างของจำเลยทั้งสองจะเป็นพฤติการณ์นอกเหนือไม่อาจบังคับได้ แต่จำเลยทั้งสองต้องบรรยายให้ชัดแจ้งว่าพฤติการณ์นั้นได้เริ่มต้นและสิ้นสุดลงเมื่อใด เพื่อแสดงให้เห็นว่าจำเลยทั้งสองได้ยื่นคำขอภายใน 15 วัน นับแต่วันที่พฤติการณ์นอกเหนือไม่อาจบังคับได้สิ้นสุดลงหรือไม่ นอกจากนี้ในส่วนของข้อคัดค้านคำตัดสินชี้ขาดของศาลนั้น จำเลยทั้งสองเพียงแต่กล่าวอ้างว่าหากจำเลยทั้งสองได้นำพยานเข้าสืบหักล้างพยานหลักฐานของโจทก์ทั้งสองจำเลยทั้งสองจะมีโอกาสชนะคดีอย่างแน่นอน ศาลชั้นต้นรับฟังพยานหลักฐานของโจทก์ทั้งสองแล้วพิพากษาให้จำเลยทั้งสองแพ้คดี จึงไม่ชอบมิใช่ข้อคัดค้านคำตัดสินชี้ขาดของศาลชั้นต้น เพราะไม่ได้โต้แย้งว่าคำพิพากษาศาลชั้นต้นส่วนใดไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายประการใด เพราะเหตุใดทั้งเป็นการกล่าวอ้างลอยๆ โดยไม่มีเหตุผลหรือหลักฐานอ้างอิงสนับสนุนให้เห็นได้ชัดแจ้งว่า หากศาลได้พิจารณาคดีนั้นใหม่แล้วตนจะเป็นฝ่ายชนะคำขอให้พิจารณาคดีใหม่ของจำเลยทั้งสองจึงไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 199 จัตวา วรรคหนึ่ง และวรรคสอง

ข้อ 5

โจทก์อุทธรณ์โดยมิได้ชำระค่าขึ้นศาลในส่วนฟ้องแย้ง ศาลอุทธรณ์ให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้โจทก์ชำระค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์เพิ่มตามจำนวนทุนทรัพย์ฟ้องแย้ง ศาลชั้นต้นดำเนินการตามคำสั่งศาลอุทธรณ์แล้ว โจทก์เพิกเฉย ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งว่าโจทก์ทิ้งฟ้องอุทธรณ์ จำหน่ายคดีออกจากสารบบความทั้งหมด เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2819/2561

โจทก์ฟ้องขอให้พิพากษาว่าโจทก์มีสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทซึ่งเป็นราชพัสดุ จำเลยทั้งสามให้การต่อสู้คดี และฟ้องแย้ง ขอให้พิพากษาว่าจำเลยที่ 1 และที่ 2 มีสิทธิครอบครองที่ราชพัสดุตามฟ้องดีกว่าโจทก์ ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโจทก์ จำเลยที่ 1 และที่ 2 มีสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทดีกว่าโจทก์ โจทก์อุทธรณ์ขอให้ศาลอุทธรณ์ภาค 6 พิพากษาว่าให้โจทก์เข้าครอบครองที่พิพาทก่อนจำเลยและห้ามจำเลยและบริวารเข้าเกี่ยวข้องอีกต่อไป โจทก์ต้องเสียค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์สองจำนวน โดยจำนวนแรกตามทุนทรัพย์ที่โจทก์ฟ้อง ซึ่งโจทก์ชำระครบถ้วนแล้ว อีกจำนวนตามทุนทรัพย์ที่จำเลยฟ้องแย้ง เมื่อศาลอุทธรณ์ภาค 6 มีคำสั่งว่าโจทก์ทิ้งฟ้องอุทธรณ์แล้วในส่วนฟ้องแย้งของจำเลย ศาลอุทธรณ์ภาค 6 ย่อมสั่งจำหน่ายคดีได้เฉพาะส่วนฟ้องแย้งเท่านั้น จะสั่งจำหน่ายคดีทั้งหมดรวมทั้งอุทธรณ์ในส่วนที่เกี่ยวกับฟ้องของโจทก์ด้วยไม่ได้ การที่ศาลอุทธรณ์ภาค 6 มีคำสั่งให้จำหน่ายคดีทั้งหมดจึงไม่ชอบ ศาลอุทธรณ์ภาค 6 ต้องดำเนินคดีในส่วนฟ้องตามอุทธรณ์ของโจทก์ต่อไป

ข้อ 6

วิอาญา

ข้อ 1

ข้อ 2

ข้อ 3

ข้อ 4

ข้อ 5

ข้อ 6

ข้อ 7

การนำสืบข้อเท็จจริงต่างไปจากข้ออ้างที่จำเลยต่อสู้ไว้ในคำให้การ และนอกประเด็นข้อพิพาทที่กำหนดไว้ในชั้นชี้สองสถาน ศาลจะรับฟังข้อเท็จจริงดังกล่าวไม่ได้ และจำเลยจะยกข้อเท็จจริงที่นำสืบมาขึ้นกล่าวอ้างในชั้นอุทธรณ์ไม่ได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 906/2561

โจทก์ฟ้องว่าโจทก์เป็นผู้มีสิทธิ์ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาท โดยซื้อมาจาก ก. จำเลยปลูกบ้านอยู่อาศัยในที่ดินพิพาทโดยไม่มีสิทธิ์ ขอให้บังคับจำเลยและบริวารออกไปจากที่ดินพิพาท และรื้อถอนบ้านพร้อมสิ่งปลูกสร้างออกไปจากที่ดินพิพาท จำเลยให้การและแก้ไขคำให้การ ต่อสู้ว่าที่ดินพิพาทเป็นของโจทก์ที่ซื้อมาจาก ก. จริง แต่จำเลยแย้งการครอบครองที่ดินพิพาทโดยยึดถือครอบครองทำประโยชน์และปลูกบ้านอยู่อาศัยในที่ดินพิพาทมาโดยตลอด โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง เนื่องจากโจทก์ฟ้องคดีเพื่อเอาคืนการครอบครองที่ดินพิพาทจากจำเลยเกินหนึ่งปี

ศาลชั้นต้นชี้สองสถานโดยกำหนดประเด็นข้อพิพาทว่าจำเลยแย้งการครอบครองที่ดินพิพาทจนได้สิทธิ์ครอบครองหรือไม่ ดังนี้ เมื่อประเด็นข้อพิพาทดังกล่าว จำเลยให้การต่อสู้ว่าจำเลยแย้งการครอบครองที่ดินพิพาทจากโจทก์จนได้สิทธิ์ครอบครองในที่ดินพิพาท ดังนั้น จำเลยจะต้องนำสืบตามประเด็นข้อพิพาทที่ศาลชั้นต้นกำหนดและให้ตรงตามที่จำเลยต่อสู้ไว้ในคำให้การ โดยการนำพยานหลักฐานเข้าสืบให้ได้ข้อเท็จจริงว่าจำเลยแย้งการครอบครองที่ดินพิพาทจากโจทก์เมื่อใด อย่างไร จนได้สิทธิ์ครอบครองในที่ดินพิพาท แต่การนำสืบของจำเลยไม่ปรากฏข้อเท็จจริงเรื่องที่จำเลยแย้งการครอบครองที่ดินพิพาทจากโจทก์จนได้สิทธิ์ครอบครองในที่ดินพิพาท เมื่อใด อย่างไร ตามที่ต่อสู้ไว้ในคำให้การ แต่กลับนำสืบยืนยันข้อเท็จจริงว่าที่ดินพิพาทเป็นของจำเลยไม่ใช่ของโจทก์บิดาของจำเลยซึ่งที่ดินพิพาทมาจาก ส. โดยไม่ได้จดทะเบียนโอนกันต่อมาปี 2532 บิดาจำเลยยกที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยจำเลยจึงครอบครองทำประโยชน์ปลูกสวนผลไม้ 3 ไร่ ส่วนอีก 13 ไร่ จำเลยกรีดยางพารา ต่อมาปี 2536 จำเลยปลูกบ้านชั้นเดียวอยู่อาศัยและครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทมาโดยตลอดต่อมาจำเลยติดต่อกับ ส. เพื่อให้จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยแต่ ส. แจ้งว่าที่ดินพิพาทถูกเปลี่ยนชื่อไปเป็นของบุคคลอื่นโดยที่ ส. ไม่ทราบเรื่อง ส. จึงมอบอำนาจให้จำเลยฟ้องคดีในเรื่องดังกล่าวต่อศาลปกครอง ซึ่งต่างไปจากข้ออ้างที่จำเลยต่อสู้ไว้ในคำให้การและนอกประเด็นข้อพิพาทที่ศาลชั้นต้นกำหนดไว้เป็นการนำสืบข้อเท็จจริงนอกฟ้องนอกประเด็นข้อพิพาทซึ่งต้องห้ามมิให้ศาลรับฟังข้อเท็จจริงดังกล่าวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 87 (1)

จำเลยนำสืบยืนยันว่าที่ดินพิพาทเป็นของจำเลยโดยบิดาจำเลยยกให้จำเลยครอบครองทำประโยชน์และปลูกบ้านอยู่อาศัยมาโดยตลอดอันเป็นการนำสืบยืนยันว่าที่ดินพิพาทเป็นของจำเลยไม่ใช่ของโจทก์และจำเลยไม่ได้แย่งการครอบครองที่ดินพิพาทไปจากโจทก์ ซึ่งต่างไปจากที่จำเลยอ้างต่อผู้ให้คำให้การและแก้ไขคำให้การ ว่าที่ดินพิพาทเป็นของโจทก์และจำเลยแย่งการครอบครองที่ดินพิพาทไปจากโจทก์จนได้สิทธิ์ครอบครองเมื่อข้อเท็จจริงที่จำเลยนำสืบดังกล่าวเป็นการนอกประเด็นและนอกเหนือจากคำให้การต้องห้ามมิให้รับฟังตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 87 (1) อุทธรณ์ของจำเลยที่ขอให้ยกฟ้องโจทก์เป็นการยกข้อเท็จจริงที่จำเลยนำสืบมาซึ่งต้องห้ามมิให้รับฟังตาม มาตรา 87 (1) ขึ้นกล่าวอ้าง ซึ่งเป็นคนละเหตุกับที่จำเลยอ้างต่อผู้ไว้คำให้การอุทธรณ์ของจำเลยเป็นอุทธรณ์ในข้อที่มีได้ยกข้อเท็จจริงขึ้นว่ากล่าวกันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา

225 วรรคหนึ่ง

ข้อ 8

ข้อ 9

ข้อ 10

#เคียงคู่ความสำเร็จ

